

<http://banking.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/banking/discip/gik/bs/Tema13.pdf> (дата звернення: 20.10.2020).

2. Гроші та кредит. Навчальний посібник Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. 370 с.
3. Приказюк Н.В. Теоретичні засади та роль інвестиційної діяльності комерційних банків на ринку цінних паперів. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка. 2011. Вип. 16. С. 396-401.

Розиєва Надія Русланівна,
курсант 4 курсу факультету
для підготовки фахівців для
підрозділів стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Юніна Марина Петрівна,
кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри цивільного права та
процесу факультету підготовки
фахівців для підрозділів кримінальної
поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПУБЛІЧНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ДЕРЖАВИ

Однією з важливих функцій держави, за Конституцією України, є соціальний захист громадян. Саме система соціальної безпеки, що ґрунтується на принципі соціальної справедливості, є одним із головних обов'язків держави і забезпечує матеріальну підтримку громадян не залежно від їхнього попереднього трудового внеску. Цей обов'язок здійснюється у формі, що залежить від рівня охоплення населення певними соціальними виплатами і доходами з одночасним врахуванням реального впливу різних політичних сил на цей процес. Кожний тип соціальної держави здатен функціонувати за умови створення відповідної фінансової системи та вироблення відповідних способів і методів фінансування соціальних програм і заходів. [1].

Управління публічними фінансами – це складова частина управління економікою, його здійснює спеціальний апарат за допомогою специфічних прийомів і методів. Пересічному громадянину складно розібратися не лише зі структурою бюджетної системи, а зі стадіями формування і використання

Державного бюджету та інших централізованих фондів держави [2]. Тому із самої природи цього виду управлінської діяльності випливає, що доступність громадян до управлінських процесів має доволі обмежений характер. Але проблема формування і виконання бюджету в контексті учасницької демократії, на думку О. Чорного, потребує дослідження та вирішення. Він також зазначає, що «участь громадськості – важливий чинник як політичного розвитку, так і належного стану фінансової системи, важливими характеристиками, яких у сучасному розумінні є прозорість, зв'язок із нагальними інтересами соціальних груп, репрезентація цих інтересів у соціальній і економічній політиці» [1, с. 5].

Громадяни можуть вплинути на процес формування і використання бюджетних коштів через участь у консультаціях, порядок проведення яких визначено положенням Кабінету Міністрів України «Деякі питання щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики». Відповідно до нього в обов'язковому порядку проводяться консультації з громадськістю щодо проектів нормативно-правових актів, які стосуються прав, свобод і законних інтересів громадян; проектів державних і регіональних програм економічного, соціального і культурного розвитку, рішень щодо ходу їх виконання; звітів головних розпорядників коштів Державного бюджету України про витрачання бюджетних коштів за минулий рік; інформації про роботу Кабінету Міністрів України, центральних і місцевих органів виконавчої влади [2].

Традиційною сферою уваги бюджетного моніторингу є законність і чесність при сплаті податків та здійсненні видатків. Питання бюджетної прозорості звичайно не виступають предметом обговорень усієї громадськості, оскільки є важкими для сприйняття і вважаються технічними. Але прозорість – важливий фактор розвитку. Реформи, що забезпечують бюджетну прозорість, розвивають демократію і дають можливість застосовувати спеціальні методи планування й управління.

Важливе досягнення сучасної цивілізації – вироблення інструментів і процедур, які забезпечують контроль громадян відносно держави. І головне місце тут займає фінансовий контроль. Його застосування дозволяє забезпечити стабільність функціонування фінансової системи, надати відповідні гарантії для залучення в економіку приватних інвестицій та особистих коштів громадян. А результатом розвинутої економіки є створення соціальної, правової держави [3].

Реалізацію принципу публічності покликані забезпечувати органи вищого фінансового контролю, яким в Україні є Рахункова палата. Одним із пріоритетних напрямів діяльності цього органу є організація системного, своєчасного і об'єктивного інформування громадськості про стан бюджетної дисципліни в Україні. Керуючись ст. 98 Конституції України [4] та ст. 40 Закону України «Про Рахункову палату», виходячи з позицій прозорості, відкритості та гласності, Рахункова палата постійно забезпечує

оприлюднення матеріалів проведених контрольних-аналітичних та експертних заходів [5].

Отже, публічні фінанси є неодмінним атрибутом функціонування держави, вони забезпечують життєдіяльність усіх сфер суспільного виробництва та є засобом задоволення потреб населення і підвищення його добробуту. Аналіз підходів до розуміння сутності публічних фінансів дає підстави зробити висновок, що неоднозначність трактування цього поняття ускладнює процес управління ними. А існування низки проблем у сфері формування, розподілу та використання державних і місцевих фінансів через корупцію, бюрократизм та некомпетентність керівної ланки зумовлює потребу пошуку нових підходів в управлінні публічними фінансами. Також, розвиток демократичної, соціальної держави неможливий без формування громадянського суспільства, яке повинно оцінити ступінь прозорості при накопиченні, використанні бюджетних коштів та адекватність інституціональної системи, а також повинно проводити компанії на підтримку реформування управління публічними фінансами.

Бібліографічні посилання:

1. Чорний О.С. Управління бюджетним процесом на регіональному рівні. Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02. *Механізми державного управління* 2005. 18 с.
2. Сушинський О.І. Контроль у сфері публічної лади: теоретико-методологічні та організаційно-правові аспекти 2019. 468 с.
3. Кен Дэйви, Габор Петер. Введение: вопросы по поводу бюджетной прозрачности. *Государственное управление в переходных экономиках*. 2018. С. 4 – 6.
4. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.: за станом на 20 листопада 2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Про Рахункову палату: Закон України за станом на 22 листопада 2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>